

Ricard Creus, cavaller de Sant Jordi

Uns segons de desconcert es van apoderar dels 1.500 assistents al sopar de la Festa de les Lletres Catalanes quan, mentre s'acabaven d'entaular, una espectacular falca radiofònica va omplir el recinte de l'Expo-Bages de crits de «¡Foc!» i sorolls de carruatges. No era res més que la benvinguda de Catalunya Ràdio, que aprofitava per a anunciar la propera emissió de *La teranyina*, novel·la amb què Jaume Cabré va guanyar el Sant Jordi el 1983, adaptada a la ràdio pel mateix autor.

Immediatament, quan només passaven 40 minuts de les nou, un exèrcit de cambrers perfectament coreografiats va repartir la crema de marisc. **Jordi Pujol** presidia l'acte acompanyat per la seva esposa, **Marta Ferrussola**, i compartia taula amb el conseller de cultura, **Joaquim Ferrer**, l'alcalde de Manresa, **Juli Sanclimens**, **Josep Millàs**, president d'Òmnium Cultural, representants de la Diputació i les caixes d'estalvis patrocinadores, i el president de la delegació del Bages d'Òmnium, **Josep Camprubí**, que havia decidit prescindir de la corbata.

El recinte havia estat perfectament acondicionat i emmoquetat. El mateix regidor d'Urbanisme de l'Ajuntament de Manresa en va dissenyar l'interiorisme. L'alcalde **Sanclimens** va complir la paraula donada que ningú passaria fred; entre la quantitat monumental d'estufes repartides i els 400 centímetres cúbics de vi i cava previstos per persona, l'ambient va estar perfectament caldejat.

Les taules dels jurats, que havien deliberat prèviament i sopaven amb la consciència tranquil·la per la feina feta, eren a l'ala dreta de la creu. **Romà Cuyàs** i **Josep M. Castellet**, els homes d'Edicions 62, de nou editora del Sant Jordi, seien de costat, amb un somriure de pam. No gaire lluny, **Joan Carreiras**, amb bufanda blanca aquesta nit, tampoc ocultava la seva satisfacció, malgrat que Enciclopèdia Catalana, d'on és director literari, s'ha desvinculat del premi. L'escultor **Subirachs**,

«Posicions», del barceloní Ricard Creus, va guanyar el premi Sant Jordi de Novel·la en la 37a Festa de les Lletres Catalanes el passat dissabte 12 a Manresa. Enric Solà i Palerm va guanyar el Memorial Joan B. Cendrós per quatre articles publicats a EL TEMPS.

Josep Namfà

La capital del Bages era una festa.

autor del cartell de la nit dels premis, va abandonar el seu refugi de la Sagrada Família per una nit i va entregar personalment una de les seves litografies que formava part del lot de premis sortejat entre els assistents. El tot Manresa i comensals vinguts d'arreu dels Països Catalans omplien la part central i el braç esquerre del local. En aquest últim, una mica arraconades, hi havia les taules de la premsa, dos terços de les quals eren ocupades per TV3 i Catalunya Ràdio. El servei de premsa, a càrrec del diari manresà Regió 7, va funcionar perfectament, facilitant la feina als informadors, i proporcionant un bon gruix de documentació.

Llagostins i vedella

Després de la crema de marisc, **Josep Millàs**, president d'Òmnium, va

pujar a l'escenari, on donà la benvinguda i anuncià que en la propera edició tornarà a haver-hi premi de poesia a la Nit de Santa Llúcia —aquest any, amb l'entrega per separat del Carles Riba, no n'hi havia— i que l'any que ve la festa es farà a Perpinyà, a la Catalunya del Nord. La notícia va desencadenar aplaudiments entusiàstics de part del públic.

Juli Sanclimens va parlar tot seguit i va recollir la proposta de compromís que li acabava de llançar **Josep Millàs** per a la commemoració del centenari de les Bases de Manresa el 1992. Per a **Sanclimens**, la festa va ser tant l'expressió d'un esforç continuat com una gran ocasió per a l'apropament de la cultura a la Catalunya interior.

Els llagostins amb salsa tàrtara —cinc per persona— i el jarret de vedella es van poder menjar sense inter-

Enric Solà i Palerm amb Carod Rovira.

rupcions de discursos i es van regar amb «Gran Banderes» blanc, dels cellers de Roqueta, i cava Reserva Gibert brut. El servei, a càrrec dels establiments Lince de Manresa, i sota la responsabilitat de **Jaume Seoane**, va funcionar a la perfecció. Pel que solen ser les nits de premis, el sopar —els tiquets es cotitzaven a 3.900— va passar amb més que un aprovat alt.

Abans de les postres, **Josep Camprubí**, president de la delegació manresana d'Òmnium, va parlar de les raons que havien portat a l'acceptació de celebrar a la capital del Bages la festa de Santa Llúcia. Tot seguit, **Silvia Copulo** i **Ramon Pellicer**, de Catalunya Ràdio, presentadors de tot l'acte, van llegir la llista dels números guardonats amb els premis de la nit. Les estrelles eren, a més de la litografia de **Subirachs**, dos viatges, al Marroc i Londres, respectivament. El fotògraf d'EL TEMPS, que havia canviat els pneumàtics del seu cotxe per anar a Manresa, es va quedar garratibat quan va sentir que li acabaven de tocar quatre pneumàtics més.

Després dels premis per als assistents, va començar la lectura dels veredictes. El primer apartat de les entregues va ser el de mitjans de comunicació. **Agustí Pons**, cap d'opinió del diari *Avui* i secretari del jurat del premi del mateix nom, va llegir, amb gran solemnitat, la primera acta de la nit. Junt amb **Pons**, formaven el jurat **Max Cahner**, editor; **Santiago Ramentol**, director; **Josep Playà**, sots-director, i **Avel·lí Artís**, cap de cultura, tots ells del diari *Avui*. **Albert Viladot**, director del Telenotícies Nit de TV3, va obtenir el premi pel conjunt

d'articles setmanals publicats sota l'epígraf de «La clau» al diari *Avui*. Tot quedava a casa.

Viladot, que va quedar finalista del premi de periodisme EL TEMPS en la passada nit dels Octubre, va dir que això no era una compensació moral, «encara que sembli mentida, —afirmava—, jo no sóc un professional en absolut d'aquesta història dels premis, passa que, quan veig que una cosa pot guanyar, la presento».

Premi per a EL TEMPS

Enric Solà i Palerm, per un conjunt de quatre articles publicats a EL TEMPS el passat mes de març, va obtenir el premi, dotat amb 1.000 Ecus, «Memorial Joan B. Cendrós», que Òmnium convocava per primera vegada en record de qui va ser un dels seus

fundadors. **Enric Solà** va definir els articles «El dret valencià», «Valencians i criolls», «Massa dualisme» i «De nolla notione» com una resposta al llibre de Mollà-Mira *De impura natione*. «Calia contestar-ho», va dir **Solà**.

Els premis «Òmnium Cultural» de ràdio i televisió, els únics que es coneixien abans del sopar, van ser en aquesta edició per al programa *Antena Matinera* de **Joan Grau** a Ràdio 4 i per a *L'informatiu migdia* del circuit català de TVE, dirigit per **Jordi Llloch** i **Enric Juliana**. Uns premis que, sobretot en el segon cas, són un reconeixement de la feina feta a Catalunya i en català per mitjans dependents de la corporació RTVE, que últimament han vist qüestionada la seva necessitat de creixement.

El president **Pujol**, amb els llums apagats, va tallar el pastís, i mentre la gent se'l cruspia, es van llegir les primeres votacions del Sant Jordi, Víctor Català i Folch i Torres. Tot seguit, el bateria **Santi Arisa**, manresà d'excepció, va presentar un fragment de l'espectacle «Live Gongs», realitzat amb l'estudi de dansa d'**Anna Maleras**. El muntatge creava una coreografia a partir del so dels gongs i les evolucions dels dansaires.

Amb el cafè es va reprendre l'entrega de premis. **Llorenç Prat i Canals**, amb *El mite de la tradició popular* va guanyar el premi Xarxa d'assaig, i **Borja de Riquer**, amb *Epistolari polític de Manuel Duran i Bas (Correspondència entre 1866-1904)* es va endur el Fundació Congrés de Cultura Catalana de biografia i estudis històrics. **Borja de Riquer** va assenyalar que la desaparició de la correspondència política, a causa del telèfon, és una greu pèrdua per als historiadors.

Santi Arisa, en un moment de la seua representació de «Live Gongs».

Miquel Rayó i Ferrer, guanyador del premi de novel·les per a nois i noies Josep M. Folch i Torres, no era present al sopar per recollir el guardó. Sí que hi eren **Maria Assumpció Ribas**, que amb *L'estel sense temps* va obtenir el Lola Anglada de contes infantils i **Ferran Coriells**, que va fer un parlament d'encesa apologia de l'escoltisme en pujar a l'escenari després de ser proclamat guanyador de l'Àngel Fàbregues de treballs sobre l'animació d'activitats en el temps lliure per *La gran aventura*.

Els grossos

Isabel-Clara Simó, lluent com mai, va llegir el veredict del Víctor Català de narracions com a secretària d'un jurat format, junt amb ella, per **Jaume Vidal i Alcover**, **Josep A. Baixeras**, **Guillem-Jordi Graells** i **Leandre Amigó**. **Baixeras** comentava abans de l'entrega l'escàs nivell general que tenien les obres d'enguany. **Jordi Jané**, conegut locutor del programa *Ui, avui* de Catalunya Ràdio, va pujar d'un salt a l'escenari i va omplir de petons **Silvia Coppulo**, en saber que la seva obra, *Microcòsmos*, havia estat guanyadora de la 35a edició d'aquest premi, el més ve-

terà de la nit. **Jordi Jané**, que havia publicat obres per a nens, és la primera vegada que escriu per a gent adulta, i creu que haurà de continuar fent-ho, «perquè ara tots els meus amics m'ho demanaran».

Elegantíssim, **Vicenç Villatoro**, va fer les delícies de les seves fans, que se'l disputaven després de sopar, quan va llegir el veredict del Sant Jordi. **Ricard Creus**, molt emocionat, va explicar des de l'escenari que *Posicions*, la novel·la guanyadora, inicia una sèrie que s'anomenarà *Després del maig*, que recollirà personatges i situacions impensables abans del maig del 68. **Vicenç Villatoro**, que tenia com a companys de jurat **Josep Faulí**, **Carme Arnau**, **Joan Triadú** i **Maria Aurèlia Capmany**, deia que aquest no ha estat l'any més efervescent del Sant Jordi per una qüestió estadística, només setze novel·les presentades enfront de les quasi seixanta a què s'havia arribat en anys anteriors. «Els marges, tant dels premiables com dels publicables —comentava— s'han escurçat una mica en relació a altres anys. Ara, l'obra que ha guanyat, per la qual es valorarà el premi, jo crec que té una dignitat perfecta i té la virtut que **Ricard Creus** sap què vol escriure i com explicar-ho». □

INICI D'UNA NOVA SÈRIE

Les posicions del guanyador

Amb quinze obres publicades, i el premi «Andròmina» del 1985, **Ricard Creus** arriba amb el Sant Jordi a la culminació de la seva trajectòria literària.

J. N.

Moments després de ser proclamat guanyador, **Ricard Creus**, entre felicitacions i enhorabones, parlava de la seva obra i de la sèrie de novel·les «*Després del maig*», de la qual *Posicions* serà la primera. Dos nois i dues noies, durant un cap de setmana en una acció repartida entre el Pirineu, on hi ha els protagonistes, i Burgos, Londres i Barcelona.

«Trobo —deia el guanyador— que això de presentar-te cada vegada és més per als joves, jo ja tinc quinze llibres publicats, el del premi en farà setze, i crec que, quan s'arriba a aquest punt, si et donen un premi per una obra publicada, molt bé, però aquests altres premis haurien de ser més per

«Presentar-se als premis cada vegada és més per a joves».

als joves. Ara, m'he presentat per aquest ressò, a veure si d'una vegada servirà ja per sempre».

—*¿La vostra novel·la parla de després del maig del 68?*

—No és que en parli, així com la trilogia «*Temps imposat*» tractava de la guerra i la postguerra, aquí és la postguerra del maig del 68. La gent adquireix caràcters i viu situacions que abans del maig haurien estat distints. I tots aquests llibres que estic escrivint ara aprofundeixen aquesta nova situació.

—*¿Quina serà l'amplada de la sèrie?*

—De moment, estic treballant en dos llibres més, però no vol dir que sigui una trilogia o que en siguin quatre, o cinc. Per ara, n'hi ha dos en marxa i aquests sí que els acabaré, si no passa res.

—*¿Quina és la forma que heu donat a Posicions?*

—És el que jo en dic una mena de diàleg interior. Així com hi ha el monòleg interior, trobo que tal com jo, quan penso, tinc tota una conversa, una discussió interior que m'ajuda a definir les coses, aquí són unes converses entre dos nois i dues noies que estan passant un cap de setmana junts i continuament parlen. I és un diàleg on hi ha moments que no apareix acotat. Llavors és una cosa que, primer, sembla bastant estranya, es va embolicant, i després resulta que s'acaben aclarint les coses i arriba un final amb sorpresa. Jo, aquella gent que llegeix els llibres com les gallines, quan piquen d'aquí i piquen d'allà, els picaria el bec, perquè voldria que comencessin i acabessin, perquè tinguessin aquesta sorpresa final.

—*Vós sou una persona molt vinculada al món de les arts plàstiques, i dirigiu l'escola de plàstica L'Arc.*

—Sí, és una cosa molt vocacional que m'agrada moltíssim. Abans vaig ser pintor, i després vaig penjar els pinzells perquè volia escriure.

—*Aquesta vinculació també s'ha reflectit en obres vostres.*

—També he escrit coses de pedagogia d'art, i coses de literatura per a nans, i crec que es reflecteix a qui ho coneixi bé, perquè em sembla que la meua literatura per a nens no és mai carrinclona, sinó que els tracto com a persones, només que explico coses que ells puguin entendre.

—*Heu dit que part dels cinc milions del premi; la major dotació de la seva història, els destinareu a arreglar la teulada d'una casa que teniu a Olot.*

—Sí, perquè l'havia d'arreglar igualment, hi havíem de fer l'estudi, i això m'anirà molt bé, perquè no em caldrà demanar préstecs. □